

8.6.2006

Yhteiskunta X

Helsingin kulttuurikeskus Caisassa vieraili taannoin kanadalainen maahanmuuttoviranomainen kertomassa, miten hyvin monikulttuurisuus oli heillä onnistunut. Monikulttuurisuus tässä yhteydessä tarkoitti uutta, Euroopastakin tuttua afro- ja arabiviritteistä monikulttuurisuutta, ei sitä vanhaa englantilais-ranskalais-kiinalais-ukrainalaista monikulttuurisuutta, jolle Kanada historiallisesti on rakentunut.

Suomen somalit, nuo kotikonnuiltaan kiskotut ja Suomeen vasten tahtoaan tuodut mutta yhtäkaikki osaamisensa kansantaloudellemme lahjoittavat ja kulttuuriamme väsymättä rikastuttavat, kuuntelivat liikuttuneina kuvauksia lännen ihmemaan avosylisestä ja -kätisestä tavasta kohdata toiseus. He kertoivat vieraalle somalien Suomessa kokemasta riistosta ja raastosta ja sanoivat voivansa vain haaveilla niistä oloista, joita Kanada tulijoille tarjoaa.

[Sivuhuomautuksena kuiskaan, että kun kanadalainen vieras sanoi kaikkien tulijoiden olevan tervetulleita Kanadaan, ja kun Suomen somalit kertoivat näkevänsä päiväunia kanadalaisista oloista, mieleeni hiipi eräs ilmeinen kysymys.]

Kanadan maantieteellinen sijoittuminen Pohjois-Amerikkaan hämärtää sitä, miten erilaisia Kanada ja Yhdysvallat yhteiskuntina ovat. Kanada on monessa mielessä eurooppalainen, sosiaalidemokraattinen kansankoti, liberaalimpi kuin suurin osa Euroopasta mutta kaukana etelänaapurinsa valtiofilosofiasta. Myös kanadalainen monikultturismi muistuttaa eurooppalaista. Yhdysvaltalainen poliittinen korrektius ja diversiteetillä leijuminen ("celebration of diversity") on jossakin mielessä reagointia jo olemassaolevaan ongelmaan/voimavaraan, ts. mustaan väestönosaan, jonka perusosa on asunut maassa kauemmin kuin suuri osa nykyisin maassa olevista valkoisista. Kanadassa, kuten Euroopassa, neekerislummit ja mustavalkoinen dikotomia eivät ole historiallisia ilmiöitä. Ne on luotu poliittisilla päätöksillä, sen jälkeen, kun poliittinen eliitti, tai Marxiin kallellaan oleva osa poliittisesta eliitistä, on teoreettisella tasolla päättänyt, että mustavalkoinen diversiteetti on hyvä ja rikastuttava asia, jota on saatava.

Monikulttuurin kupla on viime vuosina poksahdellut eri puolilla Eurooppaa. Tiedotusvälineitä seuraava ei voi vältyä huomaamasta, että aina, kun jossakin räjähtää - kuvaannollisesti tai kirjaimellisesti -, tiedostavat tahot toteavat, ettei kyseisessä paikassa ollutkaan aitoa

monikulttuurisuutta. Tiedostavat tahot kehottavat tällöin ottamaan oppia yhteiskunnasta X. Yhteiskunta X tarkoittaa sitä yhteiskuntaa, jossa ei vielä toistaiseksi ole poksahnut, ja jossa monikulttuurisuuden voidaan siksi toistaiseksi leikkiä toimivan. Kun sielläkin poksahtaa, tiedostavat tahot toteavat, ettei sielläkään ollut aitoa monikulttuurisuutta, ja X:n funktio siirtyy väliaikaisesti jollekin toiselle yhteiskunnalle. Ongelma ei siis koskaan ole monikulttuurisuudessa itsessään, teoriahan ennustaa sen toimivan, vaan ainoastaan aidon monikulttuurisuuden puutteessa. Mitä se aito monikulttuurisuus on, jää yleensä määrittelemättä. Määritteleminen on vaarallista, sillä, kuten aiemmin kirjoitin,¹ kaikenlaisia monikulttuurisuuden malleja on Euroopassa ehditty kokeilla, mutta mikään niistä ei gettoutumisen, väkivaltaistumisen ja sosioekonomisen kahtiajaon kannalta tunnu olevan muita kummempi.

Lähiömellakoiden, pommi-iskujen ja uskonkiihkoisten murhien jälkeen Ranska, Espanja, Britannia ja Alankomaat eivät selvästikään enää kelpaa esimerkeiksi aidosta monikulttuurisuudesta, josta esim. Suomen on otettava mallia välttääkseen ongelmat tulevaisuudessa. Muihin pohjoismaihinkaan ei kovin moni kehtaa enää viitata. Yhteiskunta X:n virkaa on viime aikoina useissa puheenvuoroissa toimittanut Kanada. Kanada on satsannut diversiteettiin ja sen ongelmien kurissapitämiseen (tai peittelyyn) luultavasti enemmän energiaa ja rahaa kuin yksikään eurooppalainen yhteiskunta. Paperilla on näyttänyt hyvältä, ja Kanadan emissaarit ovat kiertäneet maailmalla kertomassa, millainen menestystarina sikäläinen monikulttuurisuus on ollut.

Mitä Kanadassa siis tapahtuu? Miten hankkia argumentatiivisesti pätevää tietoa monikulttuurisuuden todellisuudesta jossakin tietyssä paikassa? Paikan päällä käyminen ei auta. Joku törmää New Yorkin -lomallaan rastafarifilosofiin, juo tämän kanssa tequilaa ja toteaa oman kokemuksensa nojalla, että hyvin se toimii. Jonkun toisen taas ghetto-gangsta muthafucka bitchass nigga ryöstää Harlemin metroasemalla, ja hän toteaa, niinikään kokemukseensa nojaten, että New Yorkin monikulttuurisuus kusee. Sattuman osuus on liian suuri ja otanta liian kapea yleistysten tekemiseen. Tiedotusvälineitä seuraamalla ei pääse puusta pitkälle, koska monikulttuurisuuden suhteen polarisoituneessa maailmassa kaikella tiedonvälityksellä on agenda, jota tapahtumien uutisoiminta tai uutisoimatta jättäminen palvelee. Valtamedia jättää ikävät asiat uutisoimatta tai uutisoi suodattaen ja valikoiden. Monikulttuurismikriittiset mediat, silloinkin, kun ne ovat asiallisia, taas ovat talouden realiteeteista johtuen marginaalisia ja suttuisia, mikä nakertaa niiden katu-uskottavuutta. Oma lukunsa ovat natsimediat lapsenverta juovine rabbeineen. Tilastokeskusten materiaalit ovat erittäin

---

¹ Kts. "Miten soveltaa opittua?"

käyttökelpoisia, varsinkin Yhdysvalloissa, missä kaikki tilastoidaan kaikilla mahdollisilla parametreilla ja missä rotukin on vielä legitiimi luokitteluperuste. Huono puoli on se, että tilastot ovat pitkiä ja puuduttavia, eikä normaali ihminen jaksakaan lukea niitä. Niistä pitäisi filteeroidä esiin oleellinen, minkä aionkin tehdä heti, kun minulla on aikaa.

Paras keksimäni lähde monikulttuurisen arkipäivän reaaliaikaiseen, havainnolliseen ja pätevään seurantaan ovat internet-aikana metropolien poliisilaitosten kotisivut. Varsinkin Yhdysvalloissa näiltä sivuilta voi seurata tutkittavana olevia henki-, väkivalta-, omaisuus- ja seksuaalirikoksia sekä listoja etsintäkuulutetuista henkilöistä. Toisin kuin rikoksista uutisoivat tiedotusvälineet, poliisi ei voi jättää monikulttuurisuusagendan kannalta häiritseviä yksityiskohtia mainitsematta, koska nämä yksityiskohdat ovat oleellisia rikosten selvittämisen kannalta. Alla joitakin esimerkkejä Yhdysvalloista, tuosta kansojen sulatusuunista, jonka suuruus ja voima kumpuaa monikulttuurisuudesta:

New York Cityn poliisilaitos (<http://www.nyc.gov/html/nypd/home.html>):

- etsityimmät Manhattanilla (<http://www.nyc.gov/html/nypd/html/wanted/wantmanh.html>)
- etsityimmät Bronxissa (<http://www.nyc.gov/html/nypd/html/wanted/wantbx.html>)
- etsityimmät Brooklynissa (<http://www.nyc.gov/html/nypd/html/wanted/wantbrkn.html>)
- etsityimmät Queensissa (<http://www.nyc.gov/html/nypd/html/wanted/wantqns.html>)
- etsityimmät Staten Islandilla (<http://www.nyc.gov/html/nypd/html/wanted/wantsi.html>)

Linkkien kuvaama todellisuus suhteutettakoon siihen, että New York Cityn väestöstä (vuoden 2000 laskennan mukaan) on valkoisia 45% ja mustia 27%.

Los Angelesin poliisilaitos (<http://www.lapdonline.org/>):

- etsityimmät (http://www.lapdonline.org/all_most_wanted)
- rikosuutisia (<http://www.lapdonline.org/newsroom>)

Linkkien kuvaama todellisuus suhteutettakoon siihen, että Los Angelesin väestöstä (vuoden 2000 laskennan mukaan) on valkoisia 47% ja mustia 11%.

Chicagon poliisilaitos (<http://egov.cityofchicago.org/city/webportal/portalEntityHomeAction.do?entityName=Police&entityNameEnumValue=33>):

- vuoden 2004 henkirikosanalyysi (http://egov.cityofchicago.org/webportal/COCWebPortal/COC_EDITORIAL/04MurderRpt.pdf, hieman vaikeakäyttöinen; sivulla 58 todetaan, että mustat tekivät 75,5%, hispanot 19,4% ja valkoiset 5,1% kaikkiaan 448 murhasta vuonna 2004)

Edellinen suhteutettakoon siihen, että Chicagon väestöstä (vuoden 2000 laskennan mukaan) on valkoisia 42% ja mustia 37%.

Ei-tiedostava lukija saattaa olla näkevinään trendin. Sama trendi luonnollisesti toistuu, valittiinpa tarkastelun kohteeksi minkä tahansa yhdysvaltalaisen kaupungin poliisitoimi. Tarkoitukseni on kuitenkin vain näyttää, että internet tarjoaa vähällä vaivalla raaka-ainetta niin ajatteluun kuin monikulttuurisuuden eduista ja haitoista käytävään keskusteluunkin. Kukin voi tehdä tästä raaka-aineesta haluamiaan tulkintoja ja johtopäätöksiä, mutta sen pohjalta voi kenties ymmärtää, että tiettyjä väestöryhmiä koskevien ennakkoluulojen takana saattaa olla muutakin kuin kontaktien puutteesta kumpuavaa tuntemattomanpelkoa. "Kansalaismielipide" koostuu yksittäisten ihmisten mielipiteistä, ja nämä yksittäiset ihmiset ovat keskimäärin huolissaan omasta hengestään ja terveydestään. Niinpä he herkästi vastustavat asioita, jotka he kokevat uhaksi omalle hengelleen ja terveydelleen. Vain harvat meistä pitävät omaa henkeään siedettävänä uhrina hyvälle teorialle.

Sivuhuomaus: Chicago on vaarallinen kaupunki, ja sitä pidetään vaarallisena kaupunkina. Koko Suomessa tehtiin Tilastokeskuksen mukaan samana vuonna (2004) 144 tappoa, surmaa tai murhaa.² Suomessa on reilut viisi miljoonaa asukasta, Chicagossa hieman alle kolme miljoonaa. Chicagon poliisin dokumentin mukaan valkoiset tekivät kuitenkin 448 henkirikoksesta vain 23. Monikulttuurisuus muuttaa todellisuutta enemmän kuin ensinäkemältä uskoisikaan. Chicago *voisi* olla huomattavasti turvallisempi paikka kuin Helsinki.

Toinen sivuhuomaus: Michael Mooren kaltaisten tyyppien informoimina suurin osa eurooppalaisista ja luultavasti amerikkalaisistakin uskoo vakaasti, että Yhdysvaltain väkivaltaisuus ja varsinkin tuliaseilla tehtyjen väkivaltarikosten suuri määrä ovat seurausta liberaalista aselainsäädännöstä, jota ajavat etenkin etelän valkoiset punaniskat. Chicagon 448 henkirikoksesta 337 (75,2%) tehtiin tuliaseella. Tuliaseen käyttö oli todennäköisintä, jos rikollisella oli aiempi rikostausta. Aiempi rikostausta oli yleisempi mustilla kuin valkoisilla. Tuliaseen käyttö ylipäänsä oli huomattavasti tavallisempaa mustilla kuin valkoisilla rikollisilla. Tyypillinen

---

² Kts. http://www.stat.fi/tup/suoluk/suoluk_oikeusolot.html.

luvallisen tuliaseen haltija on valkoinen, valkoiset muodostavat marginaalisen fraktion henkirikollisista, ja valkoisten henkirikollisten tyypillinen rikosentekoväline on muu kuin tuliase. Tyypillisessä henkirikoksessa musta ampuu luvattomalla tuliaseella. Lainsäädäntö on voimaton luvattomien tuliaseiden suhteen. Aselakia tiukentamalla saadaan kerättyä luvalliset aseet valkoisilta, jotka eivät käytä aseitaan rikoksiin vaan itsensä puolustamiseen aseistautuneita rikollisia vastaan, mutta sillä ei ole vaikutusta väkivaltarikollisuuteen, koska rikoksiin käytetyt aseet ovat luvattomia. Tästä on suoraa näyttöä Britanniassa, missä aseella tehtyjen rikosten määrä on *lisääntynyt* sen jälkeen, kun käsiaseiden omistaminen kriminalisoitiin kokonaan.³

Palataan Kanadaan. Yhdysvaltalainen rikostrendi, jonka olemassaoloa on vaikea kiistää, johtuu luonnollisesti 150 vuotta sitten päättyneestä orjuudesta, George W. Bushista, kristitystä oikeistosta, Irakin miehityksestä, rakenteellisesta rasismista ja riittämättömästä tiedostamisesta. Kanadassa kaikki on varmasti toisin. Siellä monikulttuurisuus pelittää. Kanadaan luo katseensa niin Suomen riistetty somaliyhteisö kuin monikulttuurisuuden kivikkoisella polulla ensi askeliaan ottava Suomi, joka vielä voi välttää muualla Euroopassa tehdyt virheet. Otetaan vaikka Toronto, kun se tulee ensimmäisenä Kanadan kaupungeista mieleen. Toronton poliisilaitos löytyy osoitteesta <http://www.torontopolice.on.ca/>. Hmm... “Sex Crimes Unit” (<http://www.torontopolice.on.ca/sexcrimes/>). Hmm... “Unsolved” (<http://www.torontopolice.on.ca/sexcrimes/unsolved.php>). Hmm...

“News releases” (<http://www.torontopolice.on.ca/newsreleases/>):

7.6. **Peyton Badiru**, Hispanic, second degree murder...

7.6. **Ayzaz Islam**, aseellinen ryöstö...

6.6. Sexual assault, the suspect is described as black...

6.6. **Jose Garcia**, Hispanic, attempt murder...

5.6. **Chas Ronald Berry**, homicide, described as black...

5.6. Sexual assault, the suspect is described as black...

4.6. Sexual assault, the suspect is described as black...

2.6. **Mujeebuddin Shams**, aggravated assault, assault with weapon...

31.5. **Jacqueline Levesque**, described as black, first degree murder...

31.5. Attempt murder, the first suspect is described as black, the second suspect is described as black...

26.5. **Zohaib Shaukat**, first degree murder...

---

³ BBC News 16.7.2001, kts. <http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk/1440764.stm>.

26.5. Sexual assault, the suspect is described as black...

24.5. **Carl Junior Dorrington**, described as black, robbery, threaten death, extortion, forcible confinement, weapons offences...

24.5. Attempt abduction of 15-year-old girl, the arrested man is described as Middle Eastern descent...

23.5. Shooting, four men were seen fleeing, all described as black...

Hmm...

Ehkä tämä on toimivaa monikulttuuria. Badiru, Islam, Berry, Shams, Levesque, Shaukat, Dorrington ja kumppanit epäilemättä kokevat elävänsä paratiisissa maan päällä. Valkoisen lännen lisäksi maailmassa ei ole monta kolkkaa, jossa heidän touhujaan katseltaisiin kovin kauaa. Minun, kieltämättä subjektiiviset, kriteerini toimivalle monikulttuurisuudelle kuitenkin sisältävät myös sen, että kantaväestönkin pitäisi selviytyä siitä monikulttuurisuudesta hengissä.

Hesari uutisoi 6.6. ja 8.6., että Kanadan poliisi oli pidättänyt edeltävässä viikonvaihteessa 12 miestä ja viisi poikaa epäiltyinä terrori-iskujen suunnittelusta. Pidätetyt ovat kotoisin Somaliasta, Egyptistä ja Pakistanista. He olivat hankkineet kolme tonnia ammoniumnitraattia, josta bensiiniin sekoittamalla voi valmistaa voimakasta räjähdysainetta. Poliisin tietojen mukaan suunnitteilla oli Madridin ja Lontoon iskujen kaltainen, siviilikohteeseen tehtävä attentaatti. Epäillyt aikoivat myös vallata parlamentin, ottaa pankkivankeja, hyökätä yleisradioyhtiön rakennukseen ja *mestata* pääministeri **Stephen Harperin**. Palkitun toimittaja-kirjailija **Stewart Bellin** mukaan Kanadassa on jäseniä kaikista suurista terroristijärjestöistä. Yhdysvaltojen vuosittaisessa terrorismiraportissa Kanada mainittiin “terroristien turvasatamaksi, jossa nämä voivat kerätä varoja, järjestää kulkuyhteyksiä ja suunnitella terrori-iskuja”.

Hesarin mukaan “suvaitseva Kanada järkyttyi”. Lukija on taipuvainen ymmärtämään. Järkyttyyhän sitä ihminen, jos tulokkaat kiitokseksi vastaanotosta, ylläpidosta ja suvaitsevaisuudesta aikovat räjäyttää siviilejä, vallata parlamentin ja mestata pääministerin. Jaa mutta hetkinen... Lehden mukaan suvaitseva Kanada ei järkyttynytäkään maahantulijoiden aikeista vaan heidän *pidätyksestään*. Viranomaiset ovat seuranneet epäiltyjä jo vuodesta 2001, mikä paljastui pidätyksen yhteydessä. Tämä on “herättänyt katkeruutta Kanadan muslimivähemmistössä”. Lisäksi pidätystä seuranneina päivinä torontolaisen moskeijan ikkunoita rikottiin! Lisäksi kanadalaiset muslimijohtajat ovat saaneet ilkeää sähköpostia! On syytä pohtia sitä, olisiko ikkunoiden

rikkominen ollut vältettävissä, olisivatko sähköpostit jääneet lähettämättä ja olisiko katkeruus jäänyt heräämättä, jos muslimien tekemisiä ei olisi seurattu eikä siten ketään pidätetty. Nämä vääryydet ovat pöyrityttävyydessään kuitenkin toista luokkaa kuin se, että ilman seurantaa ja pidätyksiä pari sataa kanadalaista ostoskeskusasiakasta olisi räjähtänyt, parlamentti tullut vallatuksi tai pääministeri mestatuksi. (Tosin on mahdollista, että näiden tapahtumien jälkeen moskeijan ikkunat olisi yhtäkaikki rikottu.)

Lisäksi, kuten Hesari muistuttaa, epäillyt saattavat olla aivan syyttömiä. Tämän todennäköisyyteen viittaa se, että Kanada on vuonna 2003 pidättänyt muslimeja, joita vastaan ei oikeudessa löytynytäkään riittävää näyttöä. Onhan täysin mahdollista, että torontolaiset epäillyt tarvitsivat kolme tonnia lannoitteena käytettävää ammoniumnitraattia kukkapenkkeihinsä.

Sitten on vielä sekin mahdollisuus, että kanadalaisten muslimeja kohtaan tuntema pelko (jonka heijastumaa vuosia kestänyt seuranta oli) on itsessään traumatisoinut maahanmuuttajia niin, ettei näillä ollut muuta vaihtoehtoa kuin suunnitella räjäytystä, valtausta ja mestausta. (Tämä siis siitä huolimatta, että epäillyt saivat tietää varjostuksesta vasta pidätyksensä yhteydessä.)

Vai onko tiedostavien tahojen sittenkin aika etsiä uusi yhteiskunta X? Sellainen, jossa on aitoa monikulttuurisuutta. Sellaista, josta Suomikin voi ottaa mallia, etteivät muiden tekemät virheet toistuisi meillä.

Jussi Halla-aho

<http://jussi.halla-aho.com/scripta>